

Derk Jan Eppink: FPÖ trekt met zege in Oostenrijk Europa verder naar rechts

Door [Derk Jan Eppink](#) - 1 oktober 2024

Geplaatst in [Europese Unie](#) - [FPÖ](#) - [Herbert Kickl](#) - [Oostenrijk](#)

De leider van de Freiheitliche Partei Österreichs (FPÖ), Herbert Kickl (55), heeft met zijn verkiezingsoverwinning 'het systeem van gevestigde partijen', zoals hij het noemt, een enorme opdoffer gegeven. Vooral de christendemocratische ÖVP, al 37 jaar aan de macht in diverse coalities, staat voor het blok. In zee met de FPÖ, tegen de wens van de gevestigde machten, of in zee met de socialisten en groenen, met het gevaar dat de partij in een CDA-scenario terechtkomt.

Voor Europa is het signaal duidelijk. Met de FPÖ zal Oostenrijk dichter aanleunen bij de politiek van de Hongaarse premier Viktor Orban, inzake immigratie en de oorlog in Oekraïne.

Winstwaarschuwing: Kickl is dan wel de grote winnaar, of hij ook bondskanselier wordt is een andere zaak.

'Bevrijdingsstrijd'

Op de vrijdagavond voor de verkiezingen gaf Kickl een toespraak tijdens de slotmanifestatie van de FPÖ, uitgerekend naast de Stephansdom uit 1578, de kathedraal die Wenen kenmerkt. Voor een menigte van enkele honderden mensen schetste hij zijn politieke agenda. Hij ziet zich als 'anti-systeem' politicus die een einde maakt aan het handjeclap van vooral christendemocraten en socialisten die nog een echte 'zuil' beheren, zoals ooit in Nederland en België.

Via vriendjespolitiek met de zakenwereld, de 'Freunderlwirtschaft', het aansturen van de media en het

Derk Jan Eppink: FPÖ trekt met zege in Oostenrijk Europa verder naar rechts

stelsel van cliëntelisme bij de verdeling van overheidsbanen. Het juiste partijlidmaatschap kan de doorslag geven. Kickl wil dat systeem breken. 'De andere partijen hebben de wind van het systeem in de rug, maar voelen de tegenwind van de bevolking'. Hij ziet de FPÖ als leider van een 'bevrijdingsstrijd' en zichzelf aan het hoofd van Oostenrijk als 'Volkskanzler' die zorgt voor de 'Festung Österreich'.

Immigratie is de troef van de FPÖ. Kickl: 'Wij eisen nultolerantie voor immigranten die misdaden begaan'. En bepleit remigratie. Het FPÖ-beleid verschilt amper van het beleid dat Hongarije al heeft: behandelen asiolverzoeken aan de grens, bij afwijzing uitzetten.

Oostenrijk is geen lid van de Navo, neutraal zoals Zwitserland. Kickl: 'Neutraliteit is een toekomstmodel, geen wapens leveren aan Oekraïne.' Ook dit betekent dat Kickl hetzelfde standpunt heeft als Hongarije dat wel lid is van de Navo, maar inzake Oekraïne een 'opt-out' kreeg in ruil voor instemming met Mark Rutte als secretaris-generaal van de Navo.

Saatheid als wapen

Qua stijl verschilt Kickl sterk van zijn roemruchte voorgangers Jörg Haider en Heinz-Christian Strache. Beide waren glanzende narcisten, welbespraakt en extravagant. Kickl oogt als grijze muis, valt met zijn 1.72 meter niet meteen op, heeft een baardig gezicht en kleedt zich 'niet elitair'. Die uiterlijke saaiheid is zijn wapen. Maar zijn innerlijke overtuiging is vasthoudend, terriër-achtig.

Kickl komt uit de zuidelijke deelstaat Karinthië, waar hij in 1968 werd geboren in het plaatsje Radentheim, zoals hij zelf zegt, 'van bescheiden afkomt'. Op het gymnasium in Spittal an der Drau raakte hij onder de indruk van de komende 'sterke man' uit de regio: Jörg Haider, oprichter van de FPÖ en jarenlang boegbeeld.

Slechts één haan kon heersen over de mestvaalt

Kickl studeerde politiek, filosofie en geschiedenis aan de universiteit van Wenen. Maar hij maakte zijn studie nooit af. Daarop aangesproken luidt zijn antwoord steevast: 'ik kan weliswaar niets maar ik kan alles leren'. De werkelijke reden is dat hij in 1995 Haider leerde kennen, en hij toetrad tot diens 'Akademie' van de partij, de denktank. Kickl werd speechwriter voor Haider; viel op door zijn kennis van marketing, vooral het bedenken van slogans.

De twee waren totaal verschillend. Haider brutaal en provocatief; Kickl eerder rustig en bezonnen. Haider hield van feestjes met jonge mannen, de 'Buberl partijtjes'; Kickl een gelovig katholiek, een gezinsman over wiens persoonlijk leven weinig bekend is. In 2005 kwam het tot een scheuring in de partij, want er kwam een nieuwe ster aan het firmament: Heinz Christian Strache (55). Slechts één haan kon heersen over de mestvaalt.

Door het onvoorspelbare optreden van Haider, die vergoelijkend sprak over de Waffen-SS ('geen collectieve schuld'), werd de FPÖ van regeringsdeelname uitgesloten. Haider had zijn partij van 5% in

Derk Jan Eppink: FPÖ trekt met zege in Oostenrijk Europa verder naar rechts

1983 tot 27% in 1999 gebracht, maar werd zelf struikelblok. Hij vertrok en richtte een eigen partij op. Haider ging ervan uit dat de getrouwe Kickl meeding. Dat gebeurde niet. Kickl bleef en Strache maakte hem secretaris-generaal van de partij. Zo manoeuvreerde hij zichzelf in het centrum van de macht. In 2008 kwam Haider om het leven bij een verkeersongeluk, onder de alcohol terugkerend van zijn beruchte feestje.

Alle geruzie deed de FPÖ geen goed. De FPÖ is een partij waarvan de conjunctuur erg afhankelijk is van het migratievraagstuk. In 2015 werd het hoogconjunctuur toen een asielgolf vanuit de Balkan opdook aan de Oostenrijkse grens. Strache en Kickl roken hun kans, want de kiezers vlogen massaal naar rechts. Bij de verkiezingen van 2017 kwam de FPÖ weer in de liga van de grote partijen. De christendemocraten behaalden met hun jonge lijsttrekker Sebastian Kurz 31,5%, de socialisten 27% en de FPÖ 26%. Kurz ging een coalitie aan met de FPÖ, Strache werd vicekanselier en Kickl kwam geruisloos in het kabinet, als minister van binnenlandse zaken.

Strache en de Ibiza-affaire

Toen werd ook de harde kant van Kickl zichtbaar voor de buitenwereld. Hij zegt weinig, maar wat hij zegt telt. Kickl heeft iets ascetisch: hij voltooide ooit een extreme triatlon in Schotland 2,4 km zwemmen, 200 km fietsen en een volle marathon: in 16 uur. Weinig Oostenrijkse politici zullen hem dat nadoen. Tijdens het Oostenrijks voorzitterschap in de EU lanceerde hij voorstellen voor een strakker asielbeleid, gesteund door Italië en Hongarije zoals het afhandelen van asielprocedures aan de buitengrenzen, inclusief op schepen voor de kust. Hij sprak verwijtend over 'die deutsche Dummheit in der Mitte'.

Maar de FPÖ verknalde alles in 2019 toen een video verscheen met Strache die op een vakantieadres in Ibiza sprak met een vermeende nicht van een Russische oligarch, die tevens de Letse nationaliteit beweerde te hebben. Ze wilde zakendoen met Strache die een idee opperde: de *Kronen Zeitung*, verreweg de grootste krant van het land, kopen en aanzetten tot positieve berichtgeving over hem en zijn partij. De video dateerde van 2017, maar de makers ervan lanceerden het beeldmateriaal vlak voor de verkiezingen. Kurz brak de coalitie, Strache vertrok vrijwillig uit het kabinet, maar Kickl werd er meteen uitgezet. Kurz regeerde verder met de Groenen. De FPÖ was terug bij af.

Na veel interne strubbelingen werd Kickl in juni 2021 'Bundesparteiobmann' van de FPÖ, nadat hij in het Oostenrijkse parlement fel campagne had gevoerd tegen het Corona-beleid van de regering-Kurz dat hij 'misdadig' noemde. Kickl ontpopte zich als een verbeterde vechter, doorzetter en wilde zijn weerwraak. Slogan: 'Kurz muss weg'. De appel viel rijp in zijn mand toen bekend werd dat Kurz zich als premier ook schuldig had gemaakt aan het omkopen van de media in de zogenoemde 'Inseraten-affaire'. Wederom: extra overheidsadvertenties voor bepaalde media, met in ruil positieve berichtgeving en gunstige peilingen. Kurz vertrok.

Derk Jan Eppink: FPÖ trekt met zege in Oostenrijk Europa verder naar rechts

Brandmuur

Kickl staat aan de top van zijn macht, maakte de FPÖ voor het eerst de grootste partij van Oostenrijk. Het breken van het Oostenrijkse systeem is niet eenvoudig en hij blijft afhankelijk, vooral van de ÖVP. Links eist al een 'Brandmuur' tegen de FPÖ, de uitsluiting van die partij bij coalitieonderhandelingen. Dat dwingt de ÖVP gevangene van links te worden. De zittende Oostenrijkse bondskanselier Karl Nehammer (ÖVP) wil niet met Kickl in zee. Maar wat gaat zijn partij doen?

Op **9 oktober 2024** verschijnt van **Derk Jan Eppink** zijn nieuwe boek '**Rechtsomkeert**', waarin hij in heldere taal schetst wat er zich afspeelt in de achterkamers van de actuele rechtse ommekeer in Europa, de VS en vooral in Nederland. 'Rechtsomkeert' verschijnt bij **Uitgeverij Blauwburgwal**. Het boek kost **22,95** en is nu al [HIER](#) voor te bestellen. Informatie voor media en de boekhandel: info@blauwburgwal.nl

Wynia's Week verschijnt nu drie keer per week! De groei en bloei van Wynia's Week is te danken aan de donateurs. Doet u al mee? **Doneren kan op verschillende manieren. Kijk [HIER](#). Hartelijk dank!**

